

סו:

מציאת האשה פרק ששי כתובות

עין משפט
גר מצוה

מסורת הש"ס

(א) [מספיקה ספיה פ"ט]
(ב) [לעיל ס"ה].

הוספות ר"ד (המקד)
אלמנה לכיב דתן התם
אם מתו מתו לו ככבדי
אין ברזל ודיין טעמא
דמת דליתנהו הא איתנהו
ופתחו דמדינהו לא משלם
לה פתחה דכל צ"ב
(וריי טעמא) נוטלה
כליאותה כמות שון ולא
משלם פתחיהו וביה לא
תני אם פתחו פתחו
לו ליתא דרבא טעמא
דאפילו פתחא מקבל
עילויו ומפני זה פתחין
לו לכתוב פתוח חומש:
שום כבנה ושהו מנה א"ל
אלא מנה פ"ה ז' מרבר על
הספק שפסקה לו בשעת
איזוין ואישיא ומתניהו
קאי וקתני פסקה להכניס
לו כספיה ותיק פסקה
להכניס לו כלים שום
כבנה שישוה מנה א"ל
לבעל להבוע ממנה אלא
כלים שישוה לו כבנה
א"כ"פ שהוא לא יכתוב
בשטר החתובה (שום)
במנה אלא עומדים דיני
ולא מצי למיטרי הב לו
כלים שישוה וישומו טפי
ממנה שכתוב בשטר
החתובה שום כבנה דכין
דתי ק"ל שום כבנה
שהו מנה לא התנת
לו אלא שחתן לו כלים
כשומא שכתוב הוא בשטר
החתובה ספק ל"י שום
כבנה נותנה לו ודינן פ"י
אבל אם ספק לו שתכניס
לו כלים שום כבנה כיון
שלא פירשה ושהו מנה
בראי כבנה החתוב ק"ל
הלך נותנה לו ל"א
ס"ע ודינן שפיתוח הוא
החומש ב"ן החתן יכתוב
בשטר החתובה מנה א'
זה שומא ריהה כתיב
חיבת להכניס לו כ"ד
מאת נותנה ה' מאת
פ"י אם ספק להבי
לו שום כ"ד מאת כיון
שלא אמרה שוה ד'
מאת נותנה ה' ת"ק
שיכתוב הוא ככתובה
מאת והיינו הך אלא תני
שומא זוטא נבי דידה
ותני שומא רבא: ומה
שהתן פוסק ובי פ"י
זה מרבר בשומא דר"י
שאם ספקה לו כלים
בעת גירסאן מה שפסקה
ליתן לו הוא פוסק ומקבל
עליו פתוח חומש והיינו
ירשא דקתני ונכנדה השום
הוא פוסק פתוח חומש
דקמיייר בשומא דר"י
אלא תנא רישא שומא
רבא שומא דר"י וקתני
סיפא שומא זוטא: פסקה
להכניס לו כ"ד ומקשה
היינו כותב כנגד ט"ו
מנה ומהדי תני עסקא
רבא ותני עסקא זוטא
וצריכא דאי אשמעינן
עסקא רבא משום הנפש
רוחני אבל עסקא זוטא
דוואט רוחני אימא לא
צריכא. וזא אשמעינן
עסקא זוטא דוואט יוני
עליו וכי מאי קופה

ובשתתן פוסק פוסק פחות חומש. פי ר"ח כשהתן מיחד לה
כלים ושאר תשמישין מוספת לכתובה וכל לשומם
ולכתוב שוים ככתובה פותח חומש ששמים אותו יותר משוים לכבוד
התן ולטעם דפתחי לפי שהיא משתמשת בנאותם כלים: תנא שומא
רבה ושומא זוטא. שומא רבה הוא
כנגד השום הוא פוסק דקאי אלף
דינר ושומא זוטא היינו ספיקא כל דהו וכדידה
פוסק דמשמע פסיקא כל דהו וכדידה
נמי מנה שומא רבה ושומא זוטא ופוסק
היא נותנת שלשים ואחד רבה היא
נותנת חמש מאות ולר"י נראה כפירוש
ר"ח דלא קאי כנגד השום אלף דינר
אלא כולל מה שאומר ר"ח והא דפריך
היינו רישא קאי אשום כבנה היא
נותנת ל"א סלע דינר ונ"ד מאות היא
נותנת חמש מאות דמרוויחה אמאי
אלטרין למיתני וגרסם הכי מנה שומא
זוטא וקתני שומא רבה מנה שומא
דידה ותנא שומא דידיה: ב"תנא' דפסקה
להכניס לו כספים סלעיה נעשה ששה דינרין
החתן מקבל עליו עשרה דינרים לקופה לכל
מנה ומנה רבן שמעון בן גמליאל אומר: היכל
כבנהג המדינה: גמ' היינו פוסק כנגדם
חמשה עשר מנה תנא עסקא רבה ותנא
עסקא זוטא וצריכא דאי תנא עסקא רבה
דנפיש רווחא אבל עסקא זוטא דוואט רווחא
אימא לא צריכא ואי אשמעינן עסקא זוטא
דוואט זיונא אבל עסקא רבה דנפיש זיונא
אימא לא צריכא: החתן מקבל עליו עשרה
דינר לקופה: מאי קופה אמר רב אישי קופה
של בשמים ואמר רב אישי לא נאמרו דברים
הללו אלא בירושלים בעי רב אישי כבנה
הנישום או כבנה המתקבל את"ל מנה
המתקבל יום ראשון או כל יום ויום את"ל כל
יום ויום שבת ראשונה או כל שבת ושבת
את"ל כל שבת ושבת חדש ראשון או כל
חדש וחדש את"ל כל חדש וחדש שנה
ראשונה או כל שנה ושנה תיקו א"ר יהודה
אמר רב מעשה ב"בכתב של נקדימון בן גוריון
שפסקו לה חכמים ארבע מאות והובים
לקופה של בשמים לבו ביום אמרה להם
כ"ך תפסקו לבנותיכם וענו אחריה אמן;
ת"ר מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב
על החמור והיה יוצא מירושלים והיו תלמידיו
מהלכין אחריו ראה ריבה אחת שהיתה
מולקטת שעורים מבין גללי בהמתן של
עריבים כיון שראתה אותו נתעטפה בשערה
ועמדה לפניו אמרה לו רבי פרנסים אמר לה
בתי מי את אמרה לו בת נקדימון בן גוריון
אני אמר לה בתי ממון של בית אביך היכן
הלך אמרה לו רבי לא כדון מתלין מתלא
בירושלים מלח ממון חסר ואמרי לה חסד
ושל בית חמך היכן הוא אמרה לו בא זה
ואיכר את זה אמרה לו רבי זכור אתה
כשתחמת על כתובתי אמר להן תלמידיו זכור אני כשתחמתני על כתובתי
של זו והייתי קורא בה אלף אלפים דינרי זהב מבית אביה חוץ משל המיה
בכה רבן יוחנן בן זכאי ואמר אשריכם ישראל בזמן שעושין רצונו
של מקום אין כל אומה ולשון שולטת בהם ובזמן שאין עושין רצונו
של מקום מוסרין ביד אומה שפלה ולא ביד אומה שפלה אלא ביד בהמתן
של אומה שפלה ונקדימון בן גוריון לא עבד צדקה והתניא אמרו עליו
על נקדימון בן גוריון כשהיה יוצא מביתו לכית המדרש כלי מילת היו
מזיעין

ר"ח כשהתן מיחד לה
כלים ושאר תשמישין מוספת לכתובה וכל לשומם
ולכתוב שוים ככתובה פותח חומש ששמים אותו יותר משוים לכבוד
התן ולטעם דפתחי לפי שהיא משתמשת בנאותם כלים: תנא שומא
רבה ושומא זוטא. שומא רבה הוא
כנגד השום הוא פוסק דקאי אלף
דינר ושומא זוטא היינו ספיקא כל דהו וכדידה
פוסק דמשמע פסיקא כל דהו וכדידה
נמי מנה שומא רבה ושומא זוטא ופוסק
היא נותנת שלשים ואחד רבה היא
נותנת חמש מאות ולר"י נראה כפירוש
ר"ח דלא קאי כנגד השום אלף דינר
אלא כולל מה שאומר ר"ח והא דפריך
היינו רישא קאי אשום כבנה היא
נותנת ל"א סלע דינר ונ"ד מאות היא
נותנת חמש מאות דמרוויחה אמאי
אלטרין למיתני וגרסם הכי מנה שומא
זוטא וקתני שומא רבה מנה שומא
דידה ותנא שומא דידיה: ב"תנא' דפסקה
להכניס לו כספים סלעיה נעשה ששה דינרין
החתן מקבל עליו עשרה דינרים לקופה לכל
מנה ומנה רבן שמעון בן גמליאל אומר: היכל
כבנהג המדינה: גמ' היינו פוסק כנגדם
חמשה עשר מנה תנא עסקא רבה ותנא
עסקא זוטא וצריכא דאי תנא עסקא רבה
דנפיש רווחא אבל עסקא זוטא דוואט רווחא
אימא לא צריכא ואי אשמעינן עסקא זוטא
דוואט זיונא אבל עסקא רבה דנפיש זיונא
אימא לא צריכא: החתן מקבל עליו עשרה
דינר לקופה: מאי קופה אמר רב אישי קופה
של בשמים ואמר רב אישי לא נאמרו דברים
הללו אלא בירושלים בעי רב אישי כבנה
הנישום או כבנה המתקבל את"ל מנה
המתקבל יום ראשון או כל יום ויום את"ל כל
יום ויום שבת ראשונה או כל שבת ושבת
את"ל כל שבת ושבת חדש ראשון או כל
חדש וחדש את"ל כל חדש וחדש שנה
ראשונה או כל שנה ושנה תיקו א"ר יהודה
אמר רב מעשה ב"בכתב של נקדימון בן גוריון
שפסקו לה חכמים ארבע מאות והובים
לקופה של בשמים לבו ביום אמרה להם
כ"ך תפסקו לבנותיכם וענו אחריה אמן;
ת"ר מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב
על החמור והיה יוצא מירושלים והיו תלמידיו
מהלכין אחריו ראה ריבה אחת שהיתה
מולקטת שעורים מבין גללי בהמתן של
עריבים כיון שראתה אותו נתעטפה בשערה
ועמדה לפניו אמרה לו רבי פרנסים אמר לה
בתי מי את אמרה לו בת נקדימון בן גוריון
אני אמר לה בתי ממון של בית אביך היכן
הלך אמרה לו רבי לא כדון מתלין מתלא
בירושלים מלח ממון חסר ואמרי לה חסד
ושל בית חמך היכן הוא אמרה לו בא זה
ואיכר את זה אמרה לו רבי זכור אתה
כשתחמת על כתובתי אמר להן תלמידיו זכור אני כשתחמתני על כתובתי
של זו והייתי קורא בה אלף אלפים דינרי זהב מבית אביה חוץ משל המיה
בכה רבן יוחנן בן זכאי ואמר אשריכם ישראל בזמן שעושין רצונו
של מקום אין כל אומה ולשון שולטת בהם ובזמן שאין עושין רצונו
של מקום מוסרין ביד אומה שפלה ולא ביד אומה שפלה אלא ביד בהמתן
של אומה שפלה ונקדימון בן גוריון לא עבד צדקה והתניא אמרו עליו
על נקדימון בן גוריון כשהיה יוצא מביתו לכית המדרש כלי מילת היו
מזיעין

ר"ח כשהתן מיחד לה
כלים ושאר תשמישין מוספת לכתובה וכל לשומם
ולכתוב שוים ככתובה פותח חומש ששמים אותו יותר משוים לכבוד
התן ולטעם דפתחי לפי שהיא משתמשת בנאותם כלים: תנא שומא
רבה ושומא זוטא. שומא רבה הוא
כנגד השום הוא פוסק דקאי אלף
דינר ושומא זוטא היינו ספיקא כל דהו וכדידה
פוסק דמשמע פסיקא כל דהו וכדידה
נמי מנה שומא רבה ושומא זוטא ופוסק
היא נותנת שלשים ואחד רבה היא
נותנת חמש מאות ולר"י נראה כפירוש
ר"ח דלא קאי כנגד השום אלף דינר
אלא כולל מה שאומר ר"ח והא דפריך
היינו רישא קאי אשום כבנה היא
נותנת ל"א סלע דינר ונ"ד מאות היא
נותנת חמש מאות דמרוויחה אמאי
אלטרין למיתני וגרסם הכי מנה שומא
זוטא וקתני שומא רבה מנה שומא
דידה ותנא שומא דידיה: ב"תנא' דפסקה
להכניס לו כספים סלעיה נעשה ששה דינרין
החתן מקבל עליו עשרה דינרים לקופה לכל
מנה ומנה רבן שמעון בן גמליאל אומר: היכל
כבנהג המדינה: גמ' היינו פוסק כנגדם
חמשה עשר מנה תנא עסקא רבה ותנא
עסקא זוטא וצריכא דאי תנא עסקא רבה
דנפיש רווחא אבל עסקא זוטא דוואט רווחא
אימא לא צריכא ואי אשמעינן עסקא זוטא
דוואט זיונא אבל עסקא רבה דנפיש זיונא
אימא לא צריכא: החתן מקבל עליו עשרה
דינר לקופה: מאי קופה אמר רב אישי קופה
של בשמים ואמר רב אישי לא נאמרו דברים
הללו אלא בירושלים בעי רב אישי כבנה
הנישום או כבנה המתקבל את"ל מנה
המתקבל יום ראשון או כל יום ויום את"ל כל
יום ויום שבת ראשונה או כל שבת ושבת
את"ל כל שבת ושבת חדש ראשון או כל
חדש וחדש את"ל כל חדש וחדש שנה
ראשונה או כל שנה ושנה תיקו א"ר יהודה
אמר רב מעשה ב"בכתב של נקדימון בן גוריון
שפסקו לה חכמים ארבע מאות והובים
לקופה של בשמים לבו ביום אמרה להם
כ"ך תפסקו לבנותיכם וענו אחריה אמן;
ת"ר מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב
על החמור והיה יוצא מירושלים והיו תלמידיו
מהלכין אחריו ראה ריבה אחת שהיתה
מולקטת שעורים מבין גללי בהמתן של
עריבים כיון שראתה אותו נתעטפה בשערה
ועמדה לפניו אמרה לו רבי פרנסים אמר לה
בתי מי את אמרה לו בת נקדימון בן גוריון
אני אמר לה בתי ממון של בית אביך היכן
הלך אמרה לו רבי לא כדון מתלין מתלא
בירושלים מלח ממון חסר ואמרי לה חסד
ושל בית חמך היכן הוא אמרה לו בא זה
ואיכר את זה אמרה לו רבי זכור אתה
כשתחמת על כתובתי אמר להן תלמידיו זכור אני כשתחמתני על כתובתי
של זו והייתי קורא בה אלף אלפים דינרי זהב מבית אביה חוץ משל המיה
בכה רבן יוחנן בן זכאי ואמר אשריכם ישראל בזמן שעושין רצונו
של מקום אין כל אומה ולשון שולטת בהם ובזמן שאין עושין רצונו
של מקום מוסרין ביד אומה שפלה ולא ביד אומה שפלה אלא ביד בהמתן
של אומה שפלה ונקדימון בן גוריון לא עבד צדקה והתניא אמרו עליו
על נקדימון בן גוריון כשהיה יוצא מביתו לכית המדרש כלי מילת היו
מזיעין

ר"ח כשהתן מיחד לה
כלים ושאר תשמישין מוספת לכתובה וכל לשומם
ולכתוב שוים ככתובה פותח חומש ששמים אותו יותר משוים לכבוד
התן ולטעם דפתחי לפי שהיא משתמשת בנאותם כלים: תנא שומא
רבה ושומא זוטא. שומא רבה הוא
כנגד השום הוא פוסק דקאי אלף
דינר ושומא זוטא היינו ספיקא כל דהו וכדידה
פוסק דמשמע פסיקא כל דהו וכדידה
נמי מנה שומא רבה ושומא זוטא ופוסק
היא נותנת שלשים ואחד רבה היא
נותנת חמש מאות ולר"י נראה כפירוש
ר"ח דלא קאי כנגד השום אלף דינר
אלא כולל מה שאומר ר"ח והא דפריך
היינו רישא קאי אשום כבנה היא
נותנת ל"א סלע דינר ונ"ד מאות היא
נותנת חמש מאות דמרוויחה אמאי
אלטרין למיתני וגרסם הכי מנה שומא
זוטא וקתני שומא רבה מנה שומא
דידה ותנא שומא דידיה: ב"תנא' דפסקה
להכניס לו כספים סלעיה נעשה ששה דינרין
החתן מקבל עליו עשרה דינרים לקופה לכל
מנה ומנה רבן שמעון בן גמליאל אומר: היכל
כבנהג המדינה: גמ' היינו פוסק כנגדם
חמשה עשר מנה תנא עסקא רבה ותנא
עסקא זוטא וצריכא דאי תנא עסקא רבה
דנפיש רווחא אבל עסקא זוטא דוואט רווחא
אימא לא צריכא ואי אשמעינן עסקא זוטא
דוואט זיונא אבל עסקא רבה דנפיש זיונא
אימא לא צריכא: החתן מקבל עליו עשרה
דינר לקופה: מאי קופה אמר רב אישי קופה
של בשמים ואמר רב אישי לא נאמרו דברים
הללו אלא בירושלים בעי רב אישי כבנה
הנישום או כבנה המתקבל את"ל מנה
המתקבל יום ראשון או כל יום ויום את"ל כל
יום ויום שבת ראשונה או כל שבת ושבת
את"ל כל שבת ושבת חדש ראשון או כל
חדש וחדש את"ל כל חדש וחדש שנה
ראשונה או כל שנה ושנה תיקו א"ר יהודה
אמר רב מעשה ב"בכתב של נקדימון בן גוריון
שפסקו לה חכמים ארבע מאות והובים
לקופה של בשמים לבו ביום אמרה להם
כ"ך תפסקו לבנותיכם וענו אחריה אמן;
ת"ר מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב
על החמור והיה יוצא מירושלים והיו תלמידיו
מהלכין אחריו ראה ריבה אחת שהיתה
מולקטת שעורים מבין גללי בהמתן של
עריבים כיון שראתה אותו נתעטפה בשערה
ועמדה לפניו אמרה לו רבי פרנסים אמר לה
בתי מי את אמרה לו בת נקדימון בן גוריון
אני אמר לה בתי ממון של בית אביך היכן
הלך אמרה לו רבי לא כדון מתלין מתלא
בירושלים מלח ממון חסר ואמרי לה חסד
ושל בית חמך היכן הוא אמרה לו בא זה
ואיכר את זה אמרה לו רבי זכור אתה
כשתחמת על כתובתי אמר להן תלמידיו זכור אני כשתחמתני על כתובתי
של זו והייתי קורא בה אלף אלפים דינרי זהב מבית אביה חוץ משל המיה
בכה רבן יוחנן בן זכאי ואמר אשריכם ישראל בזמן שעושין רצונו
של מקום אין כל אומה ולשון שולטת בהם ובזמן שאין עושין רצונו
של מקום מוסרין ביד אומה שפלה ולא ביד אומה שפלה אלא ביד בהמתן
של אומה שפלה ונקדימון בן גוריון לא עבד צדקה והתניא אמרו עליו
על נקדימון בן גוריון כשהיה יוצא מביתו לכית המדרש כלי מילת היו
מזיעין

הוספות ר"ד

שפסק לו וכן אם היה
רצה לענין היה יכול
עד שפירענה היה יכול
כדאמרינן בשליה ס"י
חשב עד שהלכין ראשה
ועכשיו שבת חתני אין
היבם יכול לרפסו וכו'
לא לענין את בתו אלא
אמר לו או נטול בלא
כלום או הלוי: ת"ר
אין צריך לומר ראשון
היה ושני ע"ה אלא
אפילו ראשון ע"ה ושני
ת"ה י"ל לאחר היינו
רוצה ליתן וכו': ב"תנא'
פסקה להכניס לו אלף
דינר הוא פוסק ט"ו מנה
וכנגד השום הוא פוסק
פתוח חומש שום מנה
וישנה מנה א"ל אלא
מנה שום כבנה נותנת
לו (שום) ל"א סלע]
דינר ב"ה מאות נותנת
ה' מאות ומה שחתן
פוסק דהוא פוסק פתוח
חומש: פסקה להכניס
לו כספים (סלעיה נעשה
ששה) דינרין והחתן
מקבל עליו " דינרין
לקופה לכל מנה (מנה)
רש"י אמר הבל כבנהג
המדינה פ"י אם פסקה
והתנית ע"ה שחתן לו
אלף זה הוא כותב
בשטר כתובתה שהכניסה
לו אלף ותיק שון
ט"ו מנה ואם התחילין
או התגרש היה נכבה
אלף ותיק ויטעם ספור
כיוש"ל: מפני שמתגרש
כתן וכן אם הכניסה
לו פרקטיא ששה אלף
דינרין הוא פוסק עליו
ויכתוב בשטר כתובתה
אלף ותיק כדאמר לקטן
בגמרא (שומא) (גמלים)
או לא יתן לה כנת אחת אלף כתי
קשועה ליוס: שפסקו זה ד'
מאות והובים לקופה ש" בשמים.
א"ע"פ שלפי חשנון ככתובה
אלף אלפים דינרי זהב היה להם לפסוק
יותר לפי חשנון עשר דינר למנה כיון
שלא היתה לריכה יותר לא פסקו לה:
וענו אחריה אמן. למעלה (דף סה).
מי אכל כאן שהיה מי ענו אחריה אמן
ועבדה העיל על חכמים שיפסקו לה:
זה

אז לפנינו נב"ל לקמן לראות דברי הן כפסוקים ר"ח דלשה נב"ל מנה חסד אן דכ"י ו"ל פירש ק ו"ש"ס נחום' ד"ה גמלוס.